

Міністерство освіти і науки України
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
Кафедра гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
гуманітарних дисциплін
протокол № 1 від 31.08.2023
Зав. каф., к.і.н., проф. Полянський О.А.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

для бакалаврів I року навчання
спеціальність:
227 - «Фізична терапія, ерготерапія»

© Труба Р.І., 2023

© Львівський державний університет фізичної культури ім. І. Боберського, 2023

Назва курсу	Історія України
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Костюшка – 11, ауд. згідно розкладу
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет туризму, кафедра гуманітарних дисциплін
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	22 «Охорона здоров'я» 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
Викладачі	Труба Руслана Іванівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри гуманітарних дисциплін
Консультації	Щосереди, 14:00 – 15:00 в приміщенні кафедри гуманітарних : м. Львів, вул. Костюшка 11, ауд. 206 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю hd.kafedra@gmail.com
Інформація про курс	Дисципліна «Історія України» є нормативною дисципліною з спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (галузь знань – «22 «Охорона здоров'я» для освітньої програми підготовки бакалаврів, яка викладається у 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання для розкриття закономірностей та особливостей політичного, економічного, соціального та культурного розвитку України, її відносин з іншими державами та народами. А також впродовж курсу зроблено акцент на обґрунтуванні цілісної концепції історії української державності в контексті сучасної національної політики України.
Мета та завдання курсу	<ul style="list-style-type: none"> • подати наукову періодизацію історії України, характерні риси основних періодів української історії, їх особливості, визначальні події та явища в кожному з них; • узагальнити досвід національного державотворення, традиції української державності, значення боротьби українського народу за її відродження та збереження; • розкрити історію суспільно-політичних та соціально-економічних процесів в Україні, основні етапи українського національно-визвольного руху, його конкретний зміст та організаційні форми, визначити місце і роль в українській історії видатних історичних осіб; • показати найважливіші події та явища української історії в контексті світової історії, роль України в системі міжнародних відносин. • спростувати ключові російські міфи про Україну та українську історію.

Формат курсу	Очний (<i>offline</i>)				
Очікувані результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> • оволодіти сучасними методами історичного пізнання, історичним термінологічно-понятійним апаратом; • зрозуміти сутність, природу та генезис історичних явищ, вміти здійснювати їх аналіз та узагальнення, з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки історичних подій і процесів; • виважено оцінювати роль суб'єктивних і об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах вітчизняної історії; • знати основні праці вітчизняних і зарубіжних істориків, присвячених актуальним проблемам історії України; • основні періоди історичного розвитку української нації, етапи формування її державності; • аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини; • мати громадянську позицію, високу історико-політичну культуру; • на основі методів наукового пошуку опанувати новітні історичні концепції; • визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, теорії для аналізу й пояснення історичних фактів, явищ, процесів; • побудова усних та письмових висловлень про історичні події та явища (есе, доповідь). 				
Обсяг курсу	90 год.: 50 годин аудиторних занять, з них 24 год. лекцій, 26 год. практичних занять та 40 год. самостійної роботи				
Ознаки курсу	Рік викладання 2023-2024	Семестр <i>Перший</i>	<i>Спеціальність</i> 227 - «Фізична терапія, ерготерапія» (галузь знань : 22 «Охорона здоров'я»)	Курс (рік навчання) 1	Нормативний/вибірковий <i>Нормативний</i>
Пререквізити	немає				
Технічне й програмне забезпечення	І. Мультимедійний проектор, комп'ютер				
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Передбачено: лекції, презентації самостійно опрацьованого матеріалу, дискусії щодо визначених проблем.				
Ключові	Наратив, історичні концепції, державотворення, нація, революція,				

слова	особистість в історії.
Теми	<p>Лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ до історії України. Стародавня доба та перші державні утворення на території України. 2. Русь та Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу. 3. Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба. 4. Українська національна революція середини XVII.: формування козацької держави. 5. Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: доба Руїни та Гетьманщини. 6. Україна у складі Російської та Австрійської імперії: проблеми колоніальної антиукраїнської політики та національного відродження (кін. XVIII – початок XX ст.). 7. Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності. 8. Україна у міжвоєнний період (1921–1939): утвердження тоталітарного режиму та боротьба за Українську державу 9. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945). 10. УРСР в др.пол.40-х – першій половині 80-х : проблеми суспільно-політичного та економічного розвитку. 11. Україна на шляху до незалежності (сер. 80-х рр. XX ст. – 2024). <p>Практичні заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стародавня доба в історії України. 2. Давньоруська держава та Галицько-Волинська держава в історії України 3. Перший поділ України. Місце і роль українського козацтва та запорозької січі в боротьбі за українську державність. 4. Перша українська національна революція середини XVII. 5. Боротьба за українську державність наприкінці XVII- кінець XVIII ст. 6. Суспільно-політичний рух й національне відродження в Україні наприкінці XVIII – на поч. XX ст. 7. Друга українська національна революція 1917–1921 рр. 8. Україна між Першою та Другою світовими війнами: проблеми політичного та соціально-економічного розвитку й боротьби за національну державність.

	<p>9. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945).</p> <p>10. УРСР в другій половині 40-х – першій половині 80-х: трансформація суспільного розвитку.</p> <p>11. Третя українська національна революція (кін. 80-х рр. ХХст. – 2024).</p>
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру Комбінований
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <p>Семестрова оцінка студента формується на основі суми балів, які він отримує за роботу впродовж семестру:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Робота на семінарських заняттях (поточний контроль – відповіді та доповнення на семінарських заняттях, слайд-презентації, інформаційні довідки¹) - 39 балів. Проект (за бажанням) – 20 балів. Реферування наукової статті 2X5 балів – 10 балів. 2. Проміжний контроль (написання контрольних робіт) – 12 балів 3. Підсумковий контроль (іспит) – 50 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p>
Політика курсу	<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись віддалено за погодженням із керівником курсу</p>
Питання екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Історія України» як наукова дисципліна. 2. Джерела та література курсу «Історія України». 3. Археологічна періодизація стародавньої доби історії України. 4. Трипільська культура в історії України. 5. Перші історичні народи на території України. 6. Грецька колонізація Північного Причорномор'я та Криму у VII до н.е. - V ст. н.е. 7. Формування східних слов'ян. Їх суспільний устрій, культура,

¹ Відповіді та доповнення на семінарських заняттях, слайд-презентації, інформаційні довідки оцінюються від 0-3 бали (0- незадовільно; 1- задовільно; 2- добре; 3-відмінно).

- взаємини з іншими народами.
8. Етногенез українського народу. Походження терміну «Україна».
  9. Виникнення Давньоруської держави: антський і дулібський союзи племен. Походження терміну «Русь». Норманська та антинорманська теорії.
  10. Періодизація Давньоруської держави. Династії Києвичів та Рюриковичів.
  11. Суспільний устрій та економіка Русі у IX–XII ст.
  12. Хрещення Русі та його історичне значення.
  13. Розпад Русі: причини та наслідки.
  14. Боротьба Русі з кочівниками (X–XIII ст.).
  15. Міжнародні зв'язки Русі.
  16. Галицько-Волинське князівство: утворення, розвиток та роль в історії української державності.
  17. Перший поділ і загарбання українських земель іноземними державами у XIV–XVI ст. Кревська та Люблінська унії.
  18. Українські землі в складі речі Посполитої: політичний статус, соціально-економічний та духовно-культурний розвиток. Брестська унія.
  19. Польський, литовський, російський, татарський та єврейський фактори в історії України XIV–XVIII ст.
  20. Причини та версії виникнення українського козацтва та його роль в історії України.
  21. Військова організація та військове мистецтво українського козацтва.
  22. Утворення Запорозької Січі. Військові, господарські та державницькі аспекти її функціонування.
  23. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої третини XVII ст.
  24. Причини, характер і періодизація Національно-визвольної війни українського народу під проводом Богдана Хмельницького.
  25. Військові дії у 1648–1653 рр. Зборівський та Білоцерківський мирні договори. Битви під Батогом та Жванцем.
  26. Утворення Української козацької держави середини XVII ст., її політичний та адміністративно-територіальний устрій. Зміни в соціально-економічному житті.
  27. Переяславська угода та Березневі стаття 1654 р. та їх наслідки для України.
  28. Політична ситуація в Україні у 50 – 60-х рр. XVII ст. Віленське перемир'я та Гадяцький договір. Конотопська битва.
  29. Поділ України на Правобережну та Лівобережну. Андрусівський договір та Вічний мир.
  30. Російсько-українські відносини наприкінці XVII – на початку XVIII ст. Полтавська битва. Гетьман Іван Мазепа та його роль в історії України
  31. Антиукраїнська політика Російської імперії у 1709–1750-х роках. «Конституція» Пилипа Орлика. Перша Малоросійська колегія. Правління Гетьманського уряду.
  32. Україна у др.пол. XVIII ст. Ліквідація російським

самодержавством Гетьманщини та Запорозької Січі. Друга Малоросійська колегія.

33. Гайдамацький та опришківський рухи в Україні. Коліївщина.
34. Російсько-турецькі війни др. пол. XVIII – пер. третини XIX ст. й Україна. Азовське, Чорноморське та Кубанське козацтво.
35. Поділи Польщі та їх вплив на черговий перерозподіл українських земель.
36. Політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель в складі Російської імперії наприкінці XVIII – першої половини XIX ст.
37. Політичне становище та соціально-економічний розвиток українських земель в складі Австрійської монархії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.
38. Масонський і декабристський рухи в Україні.
39. Національний рух на східноукраїнських землях в першій половині XIX ст. Кирило-Мефодіївське товариство.
40. Національний рух на західноукраїнських землях в першій половині XIX ст. «Руська трійця».
41. Європейські демократичні революції 1848 р. й Україна. Основні досягнення українського національного руху.
42. Скасування кріпосного права та панщини на східно- та західноукраїнських землях
43. Громадівський, народницький; москвофільський, народовський рухи в Україні у другій половині XIX ст.
44. Виникнення, програмні документи й діяльність українських політичних партій наприкінці XIX – на початку XX ст.
45. Український національний рух в час революції 1905-1907 рр.
46. Створення, програмні документи й діяльність молодіжних військово-спортивних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт».
47. Україна у Першій світовій війні.
48. Створення, бойовий шлях та культурно-освітня діяльність Українських Січових Стрільців.
49. Українська революція 1917-1921 рр.: причини, характер, періодизація
50. Утворення Української Національної Ради та Генерального секретаріату, їх функції та політика (березень-листопад 1917 р.).
51. Універсали Центральної ради та їх роль в розбудові Української держави.
52. Проголошення та спроби встановлення радянської влади більшовиками. Перша війна більшовицької Росії проти Української Народної Республіки (листопад 1917 – січень 1918 рр.).
53. Героїзм і трагедія Крут.
54. Брестський мирний договір УНР з Центральними державами: досягнення і прорахунки.
55. Гетьманський переворот (1918) і проголошення Української монархічної держави.
56. Внутрішня і зовнішня політика Української монархічної держави (1918).
57. Створення Директорії, її прихід до влади, програма та діяльність.

58. Друга війна більшовицької Росії проти УНР (1919-1920 рр.). Утвердження радянської влади в Україні.
59. Перший та Другий зимовий походи армії УНР.
60. Варшавський та Ризький мирний договори, їх суть та наслідки для України.
61. Західно-Українська Народна Республіка: виникнення, внутрішня і зовнішня політика.
62. Польсько-українська війна 1918-1919 рр.: суть, основні етапи та наслідки.
63. Акт злуки УНР та ЗУНР (1919): проблеми соборності України.
64. Причини поразки та уроки Української революції 1917 – 1921 рр.
65. Політична та соціально-економічна програма більшовиків в Україні (1917-1921). Політика «воєнного комунізму».
66. Міжнародне становище України після поразки національної революції 1917-1921 рр. Черговий перерозподіл українських земель іноземними державами.
67. Створення СРСР й входження УСРР до її складу. Політичний статус, соціально-економічні й культурні повноваження республіки.
68. Голод 1921-1923 рр. в УСРР. Нова економічна політика.
69. Політика українізації, її суть та результати.
70. Індустріалізація в УСРР: завдання, досягнення та прорахунки.
71. Колективізація в УСРР: причини, здійснення та наслідки.
72. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні: причини, суть, наслідки.
73. Масові політичні репресії 20 – 30-х рр. ХХ ст. комуністичного тоталітарного режиму в УСРР.
74. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період (1921-1939): політична й духовно-культурна ситуація, соціально-економічний розвиток.
75. Українська Військова Організація й Організація Українських Націоналістів: створення, програми та діяльність.
76. Карпатська Україна у 1938-1939 рр.: створення та боротьба за незалежність.
77. Пакт Молотова-Ріббентропа і його вплив на розв'язання Другої світової війни.
78. Входження західноукраїнських земель до складу СРСР й УСРР. Особливості політики радянізації.
79. Масові репресії радянського режиму на західноукраїнських землях у 1939-1941 рр.
80. Німецько-радянська війна 1941–1945 рр. й Україна. Окупація України нацистською Німеччиною.
81. Німецький окупаційний режим в Україні (1941–1944). Його особливості в різних окупаційних зонах.
82. Діяльність радянського підпілля та партизанський рух в Україні під час війни (1941-1944).
83. Створення та боротьба Української Повстанської Армії (1942–1945).
84. Акт відновлення української державності: 30 червня 1941 р.: проголошення та наслідки.
85. Українська дивізія «Галичина»: особливості створення й

	<p>участь у бойових діях.</p> <p>86. Завершальний етап німецько-радянської війни й звільнення України від німецької окупації (1943-1944).</p> <p>87. Наслідки Другої світової війни для України: людські, матеріальні й моральні втрати.</p> <p>88. Особливості процесу відбудови народного господарства України у повоєнні роки (1945-1953).</p> <p>89. Голод 1946-1947 рр. в УРСР: причини та наслідки.</p> <p>90. Повоєнні адміністративно-територіальні зміни в УРСР (1945–1954); Україна в системі міжнародних відносин. Зовнішньополітична діяльність УРСР.</p> <p>91. Суперечливий характер суспільно-політичного життя в УРСР (1945–1956). Боротьба радянського режиму з українським націоналізмом та космополітизмом.</p> <p>92. Особливості радянзації західних областей УРСР (1944–1956). Ліквідація Української греко-католицької церкви. Боротьба радянського режиму з УПА та підпіллям ОУН.</p> <p>93. УРСР в період десталінізації (1956–1964). «Хрущовська відлига».</p> <p>94. УРСР в період неосталінізму та «Брежнєвського застою» (1964–1985).</p> <p>95. Політика русифікації України: суть та наслідки.</p> <p>96. Дисидентський та правозахисний рухи в Україні. Шістдесятники.</p> <p>97. «Горбачовська перебудова» та її вплив на суспільно-політичні та економічні процеси в УРСР.</p> <p>98. Активізація національного руху в Україні: проблеми екології, мови, історії. Створення та діяльність Народного руху України й інших національних інституцій.</p> <p>99. Вибори до Верховної Ради СРСР та УРСР. Демократичний блок й Народна Рада. Декларація про державний суверенітет України (1990).</p> <p>100. Акт проголошення незалежності України (1991). Грудневий (1991) референдум та вибори Президента України.</p> <p>101. Проблеми політичного, соціально-економічного та духовно-культурного розвитку незалежної України (1991–2004).</p> <p>102. «Помаранчева» революція 2004–2005 рр.: причини та результати.</p> <p>103. Українська «революція Гідності» 2013-2014 рр.: причини, хід та результати.</p> <p>104. Російська окупація Криму та спроби захоплення Донбасу.</p> <p>105. Російсько-українська війна – Війна за Життя (2014–2022 рр.): періодизація.</p>
Література та інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Навчальна програма із дисципліни : http://repository.ldufk.edu.ua/ 2. Модульна робоча навчальна програма із дисципліни. http://repository.ldufk.edu.ua/ 3. Комплект текстів лекцій: http://repository.ldufk.edu.ua/ Репозитарій бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури. 4. Навчально-методичний посібник до курсу (Полянський О. Історія

України: [навч. посіб. для семінарських занять для студ. неіст. спец. ВНЗ]/Олег Полянський, Руслана Труба. – Львів, 2011. – 468 с.
<http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/3447/1/Poljansky%20O.%2c%20Truba%20R..pdf>

5. Полянський О., Труба Р. Історія України : навч.-метод. посіб. / Олег Полянський, Руслана Труба. - Львів : Растр-7, 2021. - 196 с.
<http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/29999>
6. Труба Р.І., Полянський О.А. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів з курсу «Історія України». – Львів, 2018. -
<http://repository.ldufk.edu.ua/> Репозитарій бібліотеки ЛДУФК
7. Труба Р.І., Полянський О.А. Семінарські заняття з історії України для студентів першого курсу усіх спеціальностей. – Львів. 2018.
<http://repository.ldufk.edu.ua/> Репозитарій бібліотеки ЛДУФК
8. Труба Р. І. Методичні рекомендації для написання модульних контрольних робіт з курсу «Історія України». – Львів, 2018.
<http://repository.ldufk.edu.ua/> Репозитарій бібліотеки ЛДУФК
9. Труба Р.І., Полянський О.А. Екзаменаційні вимоги з курсу «Історія України» для студентів першого курсу усіх спеціальностей. Львів, 2018.
<http://repository.ldufk.edu.ua/> Репозитарій бібліотеки ЛДУФК
10. Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб. К.: Академвидав, 2006. 688 с. (Альма-матер). https://ftfsite.ru/wp-content/files/istorija_ukrajiny_bojko.pdf
11. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. К., 2015.
http://chtyvo.org.ua/authors/Plokhii_Serhii/Brama_Yevropy_Istoriia_Ukrainy_vid_skifskykh_voien_do_nezalezhnosti/
12. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX ст. К.: Генеза, 2000. 360с.
<http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Grycak.pdf>
13. Енциклопедія історії України: у 10-ти т. / редкол.: В.А. Смолій (голова), Я.Д. Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – К.: Наукова думка, 2005-2018. <http://resource.history.org.ua/item/0001124>
14. Історія українського козацтва: Нариси: у 2 т. / редкол.: В. А. Смолій [та ін.]. К.: Києво-Могилянська академія, 2006. Т. 1. 800 с.; – 2007. Т. 2. 724 с.
15. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. К.:Критика, 2005. 584 с.
<http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Jakovenko.pdf>
16. Інститут історії Національної Академії наук України
www.history.org.ua
17. Український інститут національної пам'яті www.memory.gov.ua
18. Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського
www.nbuv.gov.ua
19. Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури
<http://repository.ldufk.edu.ua/>
20. [Проект «Країна. Історія українських земель»](#) – цикл із 183 серій анімованих фільмів, які присвячені важливим подіям та знаковим постатям в історії України. Тривалість кожної серії складає 25-70 хвилин.